MIT OCW Cok Degiskenli Calculus - Ders 14

Bagimsiz Olmayan Degiskenler (Non-independent Variables)

Ornek

Fizikteki f(P, V, T) formulu, ki bu degiskenler

$$PV = nRT$$

seklinde ilintili. Daha genel olarak bir f(x,y,z) formulu var, ve degiskenler x,y,z birbiriyle g(x,y,z)=c uzerinden baglantili. Aslinda bir onceki dersteki ayni durum, sadece bu sefer min, maks degil, kismi turevlere neler oldugunu inceleyecegiz.

Yine onceki dersteki gibi, belki g'yi cebirsel olarak degistirip, f'e sokup degisken yoketmek mumkun degil. Eger oyle yapabilsek, bir z=z(x,y) olabilirdi, ve onun kismi turevlerine bakabilirdik,

$$\frac{\partial z}{\partial x}, \frac{\partial z}{\partial y}, \dots$$

gibi. Peki ya z'yi bulamiyorsak? Belki ustteki kismi turevleri z'yi bulmadan elde edebiliriz.

Ornek

$$x^2 + yz + z^3 = 8$$

(2,3,1) noktasina bakalim (yerine koyunca hakikaten 8 ciktigini goruyoruz). Fakat bu degerlerde azicik degisiklik yapinca, z nasil degisir? Bu soruyu nasil cevaplarim?